

Sygn. akt I CSK 3690/22

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z powództwa J. P.-C.

przeciwko R. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o ochronę dóbr osobistych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 grudnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 listopada 2021 r., sygn. akt V ACa 659/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Pozwany R. sp. z o.o. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 22 listopada 2021 r., którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 21 maja 2021 r. wydany w sprawie z powództwa J. P.-C. o ochronę dóbr osobistych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Skarżący uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania występowaniem istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadnością. W ramach pierwszej przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania zadał następujące pytanie: *Czy w przypadku publikacji prasowej artykułu naruszającego dobra osobiste na podstronie (dziale) internetowego dziennika lub czasopisma elektronicznego lub na kolejnej ze stron (dziale) papierowego wydania dziennika lub czasopisma, odpowiednim i adekwatnym miejscem opublikowania oświadczenia usuwającego skutki naruszenia dobra osobistego jest główna strona (inny dział) wydania internetowego lub inna strona (inny dział) wydania papierowego dziennika lub czasopisma, niż ta strona (ten dział), na której opublikowano materiał prasowy?*

Oczywistą zasadność skargi pozwany powiązał z okolicznością, że przedstawiona w zagadnieniu prawnym „zasada lustrzanego odbicia” – od której w jego ocenie odstąpił sąd rozpoznający niniejszą sprawę – nie budzi wątpliwości w orzecznictwie.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1

pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy jednak postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14).

Natomiast przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Skarżący powinien uzasadnić tę oczywistość, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych, ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia. (zob. np. postanowienia SN z 11 stycznia 2022 r., II USK 384/21; z 22 grudnia 2021 r., II CSK 390/21; z 31 maja 2021 r.,

III CSK 152/20; z 13 maja 2021, III USK 103/21 oraz z 9 marca 2021 r., IV CSK 412/20).

Przedstawiony problem nie uzasadnia zastowania żadnej ze wskazanych przesłanek przede wszystkim dlatego, że skarżący pominął istotne elementy stanu faktycznego ustalonego przez sądy *meriti*. Przede wszystkim pozwany wskazuje, że publikacja naruszająca dobra osobiste powódki nie była zamieszczona na pierwszej stronie papierowego wydania czasopisma wydawanego przez skarżącego, pomija natomiast ustalenie, że artykuł był reklamowany na stronie tytułowej. Trudno również zgodzić się z zarzutami pozwanego dotyczącymi publikacji w portalu internetowym, na którym nagłówki publikacji zamieszczonych w poszczególnych działach również tymczasowo pojawiają się na stronie głównej albo jako nowości albo w wyniku działania algorytmów uwzględniających preferencje czytelników. Dodatkowo, Sąd Najwyższy nie dostrzegł w argumentacji skarżącego przekonujących powodów, dla których umieszczenie przeprosin na stronie 3 papierowej publikacji nie czyni zadość wymaganiu kierowania ich do odbiorców artykułu umieszczonego na stronie czwartej. Na marginesie zaś Sąd Najwyższy zaznacza, że te same argumenty nie mogą dotyczyć zarówno skomplikowanego problemu prawnego, przedstawionego jako zagadnienie prawne, jak i dowodzić oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisu prawa o jednolitej wykładni. Ten sam problem nie może być bowiem jednocześnie tak złożony, że wymaga to interwencji Sądu Najwyższego i tak oczywisty, że z jego rozpoznaniem poradzi sobie sprawnie przeciętny prawnik (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 8 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie.